

enkelen is het echter opvallend slanker en smaller en deze hebben ook een korteren en dikkeren snuit dan de andere ♂♂. Merkwaardigerwijze is ook het eenige ♂ onder 14 ex. van *A. loti* Kirby, Arnemuiden VII '42 afwijkend. De snuit is korter dan normaal, van het minder dicht bestippelde halsschild zijn de zijden nauwelijks gebogen, het achterlijf is smaller en slanker en de tusschenruimten op de elytra zijn smaller en eenigszins gewelfd. Bij de talrijke ♀♀ bleek mij de snuitlengte ook niet relatief constant, er zijn 3 ex. bij met een duidelijk korteren snuit dan normaal, die evenwel toch glad en onbestippeld is; 3 ex. *Phyllobius betulae* F., N. & St. Joostland VI.'42; 1 ex. *Ph. sinuatus* F., Nisse Z. Beveland 29.VII; 1 ex. *Polydrosus impressifrons* Gylh., N. & St. Joostland V.'40; *Trogophloeus scabriculus* L., *alternans* Gylh. en *aristatus* Gylh. alle drie soorten van N. & St. Joostland, de beide eerste VII.'42, de laatste in een mollennest 11.II.'43 en ten slotte een zeer fraai ex. van *Phytonomus fasciculatus*, Walcheren 11.IX.43. Van mijn eigen vangsten, die grootendeels nog niet gedetermineerd zijn, kan ik nu slechts vermelden 6 ex. van *Monotoma spinicollis* Aubé gezeefd uit broeiend, afgemaaid gras in mijn eigen tuin te Heemstede VIII.'43, tegelijk met talrijke ex. van *M. bicolor* Villa.

Heemstede, Adriaan Pauwlaan 8, Maart 1944.

Een aantekening over Cerambycidae

door

K. J. W. BERNET KEMPERS.

Everts Coleoptera Neerlandica II p. 340 onderscheidt de Cerambycidae in de volgende tribus: I Spondylini, II Prionini, III Lepturini, IV Cerambycini.

Tot de Cerambycinae brengt hij het genus *Spondylis* en het genus *Prionus*, respectievelijk behoorend tot den tribus Spondylini en den tribus Prionini en o.a. het genus *Asemum* behoorend tot den tribus Cerambycini.

De door Everts gevolgde indeeling is in hoofdzaak die van Ganglbauer's Bestimmungstabelle der Cerambycidae VII 1881.

Ganglbauer zegt, zoo gemakkelijk (sic) het is de larven der verschillende Cerambyciden-groepen te onderscheiden, zoo moeilijk is het aan de imagines doorslaande kenmerken voor de groepen te vinden. Reitter Fauna Germanica IV p. 2, is de meening van Everts toegedaan en volgt de gemaakte onderscheiding geheel.

In de Entomologische Mitteilungen Band XIII Mei 1924 p. 61 gaf ik, op grond van mijn vleugelstudiën, als mijn meening weer, dat de Prioniden een van de overige Cerambyciden zoo afwijkend aderstelsel hebben, dat ik deze groep tot de Prionidae bracht. De vleugel lijkt volkomen op den vleugel van Hydrophilidae.

Van *Spondylis* teekende ik aan, dat zoo weinig deze ook gelijkt op een *Leptura* in den vleugel geen verschil bestaat. Het zou interessant zijn te onderzoeken of er andere kenteekenen zijn door welke zij van de overige Cerambyciden zich onderscheiden.

Everts t.a.p. zegt ten slotte: „Het genus *Spondylis*, dat door Ganglbauer tot de Cerambycini gerekend wordt, beschouw ik met Lacordaire als een afwijkenden Cerambyciden-vorm, daarom neem ik met Bedeleen tribus Spondylini aan.”

In zijn „Nieuwe Naamlijst” 1925 is de tribus Prioni vooraan geplaatst, na de Lepturini volgt de tribus Cerambycini, waartoe o.a. gebracht wordt Spondyliina met de eenige soort *Spondylis buprestoides* L. en Tetropiina met de genera *Asemum* en *Criocephalus*. (Hierna zal blijken waarom juist deze genoemd worden.)

Böving en Craighhead onderscheiden in hun Illustrated Synopsis (1931) de Cerambycoidea in de onder-families Lamiinae, Prioninae, Cerambycinae, Aseminae, Lepturinae en Disteniinae welke laatste onderfamilie misschien tot een afzonderlijke familie zou kunnen worden gemaakt.

In Coleoptera Neerlandica III p. 401 vermeldt Everts, dat Reitter de Spondylini als Groep Spondyliina brengt tot den tribus Cerambycini. Tot dien zelfden tribus brengt Reitter ook de genera *Asemum* en *Criocephalus*.

Wat zijn nu de in het oog loopende verschillen bij larven der Cerambyciden, die in den regel zeer op elkaar gelijken? Zij zijn namelijk roomkleurig wit, met bruinen kop, al of niet met zeer korte pooten.

Bij de Cerambycinae is de kop verbreed, veel breder dan lang; bij de Lamiinae daarentegen is de kop langwerpig veel langer dan breed. Bij de Cerambycinae tribus Lepturini zijn de pleurae van den kop op de rugzijde volkomen gescheiden en naar achteren divergeerend; tribus Prionini zijn de pleurae van voren met elkaar vergroeid van achteren gescheiden en divergeerend.

Bij den tribus der Cerambycini zijn de pleurae daarentegen over de geheele lengte met elkaar vergroeid, van achteren elk afzonderlijk afgerond.

De determinatie-tabel bij Böving en Craighead maakt de volgende onderscheiding:

- 1a Head oblong, sides parallel or converging behind: ..... *Lamiinae*.
 b Head transverse, wider behind the middle 2
 2a Epistoma projecting over clypeus; frons projecting over epistoma, dentate or carinate: ..... *Prioninae*.
 b Neither epistoma nor frons projecting 3
 3a Mandible with oblique, straight cutting edge 4
 b Mandible with rounded, gouglieke cutting edge: ..... *Cerambycinae*.
 4a Dorsal margins of epicranial halves partly fused behind frons (Tentorial cross-arm internal; legs present): ..... *Aseminae*.
 b Dorsal margins of epicranial halves separated behind frons 5
 5a Tentorial cross-arm internal: ..... *Lepturinae*.
 b Tentorial cross-arm in the same plane as the hypostoma, bridging the ventral surface of the head: ..... *Disteniinae*.

In het begin van April 1943 werd mij door den Plantenziektenkundigen Dienst ter determinatie toegezonden één larve van een boktor, waarvan er honderden werden aangetroffen in stobben van oude dennen op het landgoed Groevenbeek op de grens van Putten en Ermelo. Zij zitten soms 1½ m. onder den grond en hebben in de stobben diepe gangen gemaakt, somtijds wel 1 cm. breed.

De larve was ongeveer 25 mm. lang, roomkleurig wit, onbehaard en bezat pootjes.

Op grond van bovenstaande determineer-tabel werd de larve gebracht tot de Aseminae en dan zou de larve kunnen zijn een *Criocephalus rusticus* L., welke volgens Everts voorkomt in oude of geveldde coniferen-stammen, vooral van Pinus. Een afbeelding der larve komt voor bij Reitter Fauna Germanica IV tafel 134. Ook hij zegt, dat „die Arten leben in anbrüchigem Holze der Kieferwälder.”

Daar de larven bij honderden in de stobben voorkwamen, verzocht ik mij een stobbe toe te zenden, wat gedaan is. Wanneer mijn meening juist was zou de kever in Juni of Juli te voorschijn komen. Dat is evenwel niet geschied, er veranderde niets en versch knaagsel bleef ook achterwege.

In November j.l. besloot ik de stobbe uiteen te slaan. Toen trof ik aan twee levende larven benevens een tiental doode volwassen insecten en eenige doode poppen. En nu bleek, dat men hier te doen had met *Spondylis buprestoides* L., van welke soort de larve is beschreven door Ratzeburg en Perris. Volgens Everts leeft deze achter de schors van oude dennenstronken, volgens Reitter in Kieferwaldungen. Van een gedeelte van de larve is een afbeelding bij Reitter tafel 129 aan te treffen. *)

Het schijnt mij toe, dat hieruit blijkt, dat er geen goede reden bestaat om de Aseminae als sub-familie af te scheiden van de Cerambycinae of wel men moet *Spondylis* afscheiden en brengen tot de Aseminae.

Almelo, Egb. ten Catelaan 4, December 1943.

Over eenige recente publicaties met betrekking tot de lagere dierenwereld in den grond

door

G. L. VAN EYNDHOVEN.

De bestudeering der lagere organismen in den grond is gedurende de laatste 15 jaar sterk toegenomen, zoodat wij langzamerhand over een uitgebreide literatuur hieromtrent beschikken.

Om enkele namen te noemen: in Czecho-Slowakije werkte S. Soudek, in Denemarken C. H. Bornebusch, in Duitschland A. T. Ulrich, in Engeland A. E. Cameron, E. E. Edwards en H. M. Morris, in Groenland N. Haarløv, in Nederland J. J. Franssen en het echtpaar Westhoff-de Joncheere, in Oostenrijk H. Franz en E. Schimitschek, in Roemenië M. A. Jonescu, in Rusland M. K. Boizowa en I. Shiperovitsch, in de U.S.A. A. P. Jacot en in Zweden I. Trägårdh en K. H. Forsslund.

*) Spondyle wil volgens Schenkling beteekenen: „ein die Wurzeln beschädigendes Insekt.”